UNIVESRITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
ȘCOALA DOCTORALĂ ȘTIINȚE JURIDICE

Cu titlu de manuscris:
C.Z.U. 343.211.3:343.133(478+498)(043)

CRISTEA Daniel

PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL ÎN PROCESUL PENAL

Rezumatul tezei de doctor în drept

SPECIALITATEA: 554.03. – Drept procesual penal

Autor: Cristea Daniel

Conducător de doctorat: Osoianu Tudor, doctor în drept, profesor universitar

Comisia de îndrumare: Cușnir Valeriu, doctor habilitat în drept, profesor universitar

: Rusu Vitalie, doctor în drept, conferențiar universitar

: Cernomoreț Sergiu, doctor în drept, conferențiar universitar

Chișinău, 2023

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale Științe Juridice a Universității de Stat din Moldova.

Autor: CRISTEA Daniel

Conducător de doctorat:

OSOIANU Tudor, doctor în drept, profesor universitar, Academia Ștefan cel Mare a MAI

Comisia de doctorat:

DOLEA Igor, doctor habilitat în drept, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova, Președinte al Comisiei de doctorat.

CUȘNIR Valeriu, doctor habilitat în drept, profesor universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, referent oficial.

ROMAN Dumitru, doctor în drept, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova, referent oficial.

OSTAVCIUC Dinu, doctor în drept, conferențiar universitar, Academia Ștefan cel Mare a MAI, referent oficial.

PAVALEANU Vasile, doctor în drept, profesor universitar, Universitatea Ștefan cel Mare Suceava, referent oficial.

MIHAILOV Tatiana, doctor în drept, lector universitar, Universitatea de Stat din Moldova, secretarul Comisiei de doctorat.

Susținerea va avea loc la 16.06.2023, ora 14.00, în cadrul Universității de Stat din Moldova,(adresa: Mun. Chișinău, str. M.Kogălniceanu, 67, bl. 2, sala 119).

Rezumatul și teza de doctorat pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, la Biblioteca Universității de Stat din Moldova și pe pagina web a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (www.cnaa.md)

Autor: CRISTEA Daniel

Secretarul Comisiei de doctorat: MIHAILOV Tatiana, doctor în drept, lector universitar

© Cristea Daniel, 2023

CUPRINS:

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII.....4
CONȚINUTUL TEZEI.....9
CONCLUZII GENERALE ŞI RECOMANDĂRI.....20
BIBLIOGRAFIE.....24
LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI.....24
ADNOTARE.....27
ANNOTATION.....28
ANNOTATION.....30
FOAIA PRIVIND DATELE DE TIPAR.....32

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei. Este dictată de intrarea în vigoare a Regulamentului UE 679/2016 privind protecţia persoanelor fizice în ceea ce priveşte prelucrarea datelor cu caracter personal şi libera circulaţie a acestor date, precum şi a Directivei UE 680/2016, privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor, privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru nr. 977/2008/JAI a Consiliului, dar și a faptului că nu a existat şi nu există o analiză în Republica Moldova şi România a protecţiei datelor cu caracter personal în procesul penal. În procesul penal ne confruntăm cu probleme tehnice şi normative legate de modul înaintării soluțiilor, privind culegerea datelor, stocarea datelor obținute în procesul de investigarea infracțiunilor, a datelor obținute ca urmare a aplicării măsurii controlului judiciar al urmăririi penale, datele din condamnările penale. Cadrul normativ existent trebuie să fie analizat şi evaluat pentru a diminua divulgarea neautorizată a datelor cu caracter personal.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemei de cercetare.

Regulamentul UE 679/2016 și Directiva UE 680/2016 oferă un cadru legal actualizat, bazat pe responsabilitatea și pe protecția datelor în cadrul procesului penal, care impune astfel crearea unui cadru unitar de aplicare și de respectare a drepturilor conferite de legislația de protecție a datelor cu caracter personal părților în cadrul procesului penal. În acest sens, legislația de protecție a datelor cu caracter personal trebuie să ofere mai multe drepturi părților prin aplicarea dispozițiilor CPP și facilități de control decât au avut asupra propriilor date și, prin urmare, mai multe obligații și responsabilități pentru organizațiile care gestionează datele. Trebuiesc identificate posibilitățile în cadrul procesului penal pe de o parte a părților, de a putea verifica modul în care le sunt colectate și folosite datele personale și a putea dispune de acestea controlat, iar pe de altă parte autoritățile să le controleze, și să le protejeze. Pentru a face față complexității tipurilor de amenințări cu privire la securitatea datelor cu caracter pesonal și deoarece acestă securitate trebuie asigurată permanent, trebuiesc identificate neajunsurile în vedereastabilirii, implimentării și menținerii unui sistem de management al securității acestor date.

Problema științifică importantă de cercetare constă în dezvoltarea cadrului conceptual privind prelucrarea datelor cu caracter personal, în general, și a protecției

datelor cu caracter personal în procesul penal, în special, potrivit ultimelor modificări legislative. Datorită ultimelor acte legislative, s-a impus o analiză a modului de desfășurare a activităților în faza urmăririi penale și a judecății - din Republica Moldova și România, fapt ce a permis identificarea neajunsurilor cu privire la aplicarea legislației de protecție a datelor cu caracter personal în procedura penală, fiind urmate de norme și metode de aplicare în vederea asigurării protecției datelor cu caracter personal părților.

Scopul lucrării constă în realizarea unei cercetări complexe a legislației, doctrinei și a jurisprudenței privind protecția datelor cu caracter personal în procesul penal al Republicii Moldova și României, având drept finalitate evaluarea oportunității de desăvârșire a cadrului legal și de instituire a bunelor practici în practica de aplicare.

Pentru atingerea scopului cercetării au fost trasate următoarele **obiective:**

- constatarea gradului de studiu al protecției datelor cu caracter personal în procesul penal;
- determinarea conceptului de protecție a datelor cu caracter personal;
- elucidarea și analiza standardelor privind protecția datelor cu caracter personal consacrate în acte internaționale și regionale;
- identificarea similitudinilor și deosebirilor de reglementare procesual – penală a protecției datelor cu caracter personal în Republica Moldova și România;
- elucidarea și caracterizarea particularităților protecției datelor cu caracter personal la faza urmăririi penale și la faza judecății, precum și evaluarea calității normelor de procedură care asigură protecția datelor la etapele respective ale procesul penal;
- determinarea modalităților de acces la datele cu caracter personal în procesul penal al părților în funcție de acordul persoanei sau autorizația judiciară;
- identificarea normelor legislative care ar admite încălcarea confidențialității datelor în cadrul procesului penal din Republica Moldova și România;
- argumentarea concluziilor generale și formularea de recomandări cu caracter de lege ferenda privind perfecționarea normelor procesual-penale care garantează protejarea datelor cu caracter personal pentru Republica Moldova și România, astfel încât să corespundă exigențelor de calitate.

Ipoteza cercetării. Legislația de protecție a datelor cu caracter personal în procedura penală din Republica Moldova.și România care asigură protecția datelor cu caracter personal în procesul penal, fiind unul din multiplele aspecte al dreptului fundamental la viața privată ce urmează a fi protejat, trebuie să fie în concordanță cu tratatele internaționale în materia drepturilor omului, Constituția Republicii Moldova și a

României, Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Constituționale, fapt care ne-a stimulat să evaluăm calitatea normelor procesuale, pornind de la reiterarea și analiza standardelor din domeniul respectiv.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese.

Metodele cercetării științifice au inclus pentru realizarea obiectivelor trasate studierea lucrărilor și publicațiilor științifice de specialitate, a cadrului normativ relevant autohton și de peste hotare, inclusiv din zona UE, și valorificarea cunoștințelor, deprinderilor și experienţelor privind utilizarea datelor cu caracter personal. Totodată, în procesul de studiu au fost reliefate și unele exemple menționate în publicațiile studiate și cauze din jurisprudența CtEDO și CJUE, tocmai pentru observarea diferitelor încălcări ale vieții private și înțelegerii nevoii actuale cu care se confruntă statele.

Au fost aplicate la analiza tezei o serie de metode specifice, consacrate cercetării juridice, precum: metoda logică, metoda analitică, metoda istorică, metoda comparativă, metoda empirică.

Metodologia de cercetare a practicii judiciare a oferit posibilitatea de documentare a modului de protecție a datelor cu caracter personal, în faza de urmărire penală și judecată, potrivit noului cadru legislativ, în baza studiului empiric.

Noutatea și originalitatea științifică a lucrării este marcată prin faptul că este prima lucrare la nivelul național în Republica Moldova și România ce abordează protecția datelor cu caracter personal în procesul penal, fiind realizată o analiză amplă a prevederilor legale și a practicilor interne din domeniu, dar și de peste hotare. Prin prisma alinierii la standardelor europene, pornind de la materialele și publicațiile autohtone și internaționale, a fost cercetată tema aleasă, fiind urmărită prelucrarea și protejarea datelor în procesul penal, în vederea desăvârșirii normelor de procedură penală.

Semnificația teoretică a studiului rezidă, pe de o parte, în sistematizarea lucrărilor din domeniu și a legilor în vigoare atât din țară cât și de peste hotare, cu scoaterea în evidență a celor mai importante idei care se referă la obiectul de studiu. Totodată, cercetarea s-a impus prin analiza aspectelor controversate și formularea unor idei proprii referitoare la prelucrarea și protecția datelor cu caracter personal în general cât și în procesul penal în special. Studiul realizat în lucrare permite a se stabili direcțiile și tendințele politicii procesual-penale promovate în Republica Moldova și România pe linia asigurării și realizării dreptului la protecția datelor cu caracter personal.

Valoarea aplicativă a lucrării Au fost abordate aspecte practice ale protecției datelor cu caracter personal în procesul penal în scopul reliefării dificultăților tehnice și procesuale cu care se confruntă organele de drept. Concluziile cu propunerile aduse sunt în măsură să fie un sprijin atât pentru persoanele și organele de aplicare a normelor procesual - penale, în calitate de operatori a datelor cu caracter personal cât și pentru persoanele participante în proces, indiferent de calitatea procesuală. Punerea în evidență a principiilor diriguitoare de protecție a datelor cu caracter personal pot fi de real folos nu numai în activitatea de urmarire penală și în faza de judecată, dar și la pregătirea specialiștilor în domeniul de referință.

Implementarea rezultatelor științifice. Cercetarea întreprinsă este în măsură să contribuie la ocrotirea efectivă a dreptului la viața privată în general și să asigure protecția datelor cu caracter personal în practica de aplicare a normelor procesual penale. Rezultatele studiului au fost reflectate de autor în articolele publicate în diverse reviste, culegeri de articole. Tezele abordate în lucrare au fost prezentate și discutate în cadrul unui șir de conferințe naționale și internaționale (17), publicate în 21 lucrări științifice, sunt de interes profesional pentru practicieni (ofițeri de investigații, ofițeri de urmărire penală, procurori și judecători) fiind utile și pentru pregătirea specialiștilor în domeniul de referință.

Aprobarea rezultatelor. Rezultatele obținute la eleborarea tezei au fost dezbătute în cadrul mai multor foruri științifice naționale și internaționale, după cum urmează:

1. International Scientific Conference "Exploration, education and progress in the third millennium", ediția 2019, Galați, România;
2. Conferința științifică-practică „Activitatea specială de investigații și respectarea drepturilor persoanei: probleme actuale de doctrină, legislație și practică", ediția 2019, Chișinău, Republica Moldova;
3. Conferința științifică a Doctoranzilor „Tendințe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători", edițiile 2019, 2020, Chișinău, Republica Moldova;
4. Conferința Națională a Doctoranzilor în Drept, ediția 2019, Craiova, România;
5. Conferința științifică-practică „Rolul științei în reformarea sistemului juridic și politico-administrativ", Ediția a V-a,2019, Cahul, Republica Moldova;

6. International Scientific Conference "Promotion of social and economic values in the context of european integration", ediția 2019, Chișinău, Republica Moldova;

7. Conferința științifică națională cu participare internațională „Preocupări contemporane ale criminologiei, dreptului și psihologiei în condiții de pandemie", ediția 2020, Chișinău, Republica Moldova;

8. Conferința științifico-practică cu participare internațională: „Statul, Securitatea și Drepturile Omului în era digitală", ediția 2020, Chișinău, Republica Moldova;

9. Conferința națională de confidențialitate și protecție a datelor Privacy România 2021, Asociația specialiștilor în confidențialitatea și protecția datelor din România (ASCPD);

10. Conferința științifică interuniversitară internațională a studenților-doctoranzi: „Prevenirea și combaterea criminalității- Probleme, soluții și perspective", edițiile 2021, 2022, Academia „Ştefan cel Mare", Chișinău, Republica Moldova;

11. Conferința științifică a doctoranzilor „Metodologii contemporane de cercetare și evaluare", ediția 2021, Chișinău, Republica Moldova;

12. Conferința națională a studenților, masteranzilor, doctoranzilor în drept", ediția 2021, Sibiu, România;

13. Conferința Internațională a Doctoranzilor în Drept, ediția 2021, Timișoara, România;

14. Conferința Internațională Bienală „Sistemul Juridic între stabilitate și reformă", ediția 2021, Craiova, România;

15. Conferința științifică internațională „Rolul științei în asigurarea securității naționale și activității anticrimă", ediția 2021, Chișinău, Republica Moldova.

Publicații la tema tezei – 21 publicații științifice

Rezultatele aşteptate reprezintă îndeplinirea obiectivelor și oferirea răspunsurilor la întrebările de cercetare.

Volumul și structura tezei: text de bază 181 pagini, adnotare în limbile română, engleză și franceză, lista abrevierilor, introducere, patru capitole divizate în paragrafe, concluzii generale și recomandări, bibliografia din 378 surse, anexe.

Cuvintele-cheie: date cu caracter personal, protecția datelor, viață privată, proces penal, norme, măsuri, colectare date, divulgarea datelor cu caracter personal, urmărire penală, judecată.

CONȚINUTUL TEZEI

Conținutul tezei este precedată de Introducere care este forma de început a cercetării propriu-zise în care se argumentează actualitatea și importanța temei cercetate, încadrarea temei în preocupările internaționale, naționale și zonale, se specifică scopul și obiectivele tezei, ipoteza cercetării, sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese, prezentarea și analiza structurii capitolelor și a paragrafelor și aprobarea și implementarea rezultatelor științifice.

În cadrul ***Capitolului I „ANALIZA PUBLICAȚIILOR PRIVIND PROTECTIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL”,*** alcătuit din două paragrafe, s-a demonstrat necesitatea de analiză a situației științifice în domeniu. Publicațiile autorilor din România și Republica Moldova au abordat protecția datelor cu caracter personal ,,în general” nu și în cadrul procesului penal, ca urmare, a fost documentată științific analiza protecției datelor cu caracter personal în general întrucât există o strânsă legătură cu cea a aplicării acesteia în procedura penală. Au fost supuse analizei publicațiile autorilor Adrian Roșa, Constantin Lazari și Constantin Lazari, Bogdan Manolea, Sergiu Bozianu, Sârcu Diana și Rusu Valentin, Gheorghe Avornic și Veronica Mocanu, Natalia Rusu, Valeriu Băeșu, Alexandru Țărnă, Natalia Suceveanu, Aricov Gheorghii, Tatiana Vizdoagă, Nicolae Oboroceanu, Adriana Eșanu, Gabriela Alexandra Filip, Radu Carp și Simona Șandru, Gabriela Zanfir, Ion Craiovan, Daniel-Mihail Șandru și Irina Alexe, Irina Alexe și Constantin Mihai Banu, Grigore Gr. Theodoru și Ioan-Paul Chiș, Maria Năstase Georgescu, Jérôme Deroulez, Vera Jourová, Malika Ongaro, Nadege Rispoli, Domnița Vizdoagă.

Analiza publicațiilor evidențiază astfel actualitatea și importanța de cercetare a protecției datelor cu caracter personal în procesul penal, noutatea științifică de cercetare care lipsește și care este dezbătută în celelalte capitole ale prezentei teze, caracterul aplicativ al publicațiilor științifice în aplicarea prin identificarea problematicii protecției datelor cu caracter personal în procesul penal. Totodată, specificul principalelor enunțuri ale datelor cu caracter personal prevăzute de autori vin în întâmpinarea protecției datelor cu caracter personal pe care-l dezbatem în procesul penal. Analiza lucrărilor publicate în România și Republica Moldova, pe de o parte, și din alte state ale UE, pe de altă parte, cu privire la protecția datelor cu caracter personal în procesul penal a permis a conchide:

Interesul pentru studiul protecției datelor cu caracter personal în procesul penal a apărut și s-a dezvoltat întrucât nu s-au făcut referiri și nu s-a studiat în decursul anilor

decât protecția datelor cu caracter personal în general și nu în procesul penal, Cercetările științifice publicate în Republica Moldova și România de asemenea au avut ca obiect cercetarea problemelor cu privire la procedura penală, abordând tangențial și nu în special protecției datelor cu caracter personal. Nu am identificat în ambele state publicarea unei lucrări monografice.

În publicațiile autorilor citați se evidențiază:

- actualitatea și importanța de cercetare a protecției datelor cu caracter personal în procesul penal, noutatea științifică de cercetare, caracterul aplicativ prin identificarea problematicii protecției datelor cu caracter personal în procesul penal:

- nivelul nesatisfăcător de protecție a datelor personale;

- conștientizarea problemelor legate de protecția datelor și rezolvarea acestora în mod activ în cadrul procesului penal;

- divulgarea datelor cu caracter personal trebuie să fie controlate;

- realizarea controlului asupra oricărui proces de prelucrare de date, verificării scopului prelucrării;

- obligația de a proteja datele cu caracter personal împotriva abuzurilor și de a formula plângeri și a obține remedii în cazul în care datele cu caracter operativ sunt utilizate abuziv;

- anonimizarea datelor cu caracter personal în hotărârile judecătorești;

- aplicarea defectuoasă a legislației naționale de către organele de drept și în special cele polițienești;

-absolut necesară o reconfigurare a întregii arhitecturi de operare cu datele cu caracter personal de către instituțiile de forță din Republica Moldova;

Sunt necesare cercetări complexe a aspectelor teoretice, a normelor procesual penale din RM, prin similitudine cu normele procesual penale din ROM, a jurisprudenței CEDO, CJUE, a Curților Constituționale, cu referire la protecția datelor cu caracter personal în procesul penal, în vederea identificării neajunsurilor, stabilirii eficienței, necesității modificărilor legislației procesual penale și a practicii judiciare.

Capitolului II „CONCEPTUL DATELOR CU CARACTER PERSONAL” s-a poziționat ca o punte de legătură între analiza publicațiilor prevăzute în capitolul I și necesitatea de analiză care s-a desfășurat asupra protecției datelor cu caracter personal în faza urmăririi penale și în faza de judecată prevăzute în celelalte capitole, dreptul la viață privată și standardele cu privire la protecția datelor cu caracter personal și dezvoltarea

cadrului legal privind protecția datelor cu caracter personal în Republica Moldova și România. Am pornit de la definiția vieții private exprimată de numeroși autori în diferite etape. Chiar dacă este prevăzută și ocrotită de Constituția Republicii Moldova și a României, viața privată este asimilată cu intimitatea, iar dreptul referitor la respectarea vieții private și familiale trebuie să urmărească și să apere individul împotriva oricărei ingerințe arbitrare a puterii publice, inclusiv și în cadrul procesului penal.

S-a analizat în context Decizia CC ROM nr.440 din 8 iulie 2014 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr.82/2012 privind păstrarea datelor generate sau prelucrate de furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și de furnizorii de servicii de comunicații electronice disponibile public, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, și Decizia nr.1258 din 8 octombrie 2009.

Totodată, a fost examinată Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.22 din 06 august 2020 în dosarul nr.18g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art.22616 alin. (11) din Codul fiscal al Republicii Moldova.

Venind în sprijinul nevoii de protejare s-au invocat unele cauze în care s-a constatat încălcarea vieții private, din jurisprudența CtEDO, respectiv: Cauza Bruggeman și Scheuten c. Federal Republic Genmany din 12.07.1977; Cauza Căşuneanu c. României, (Hotărârea din 16 aprilie 2013nr. 22018/10); Cauza Bédat c. Elveției, (Hotărârea CtEDO din 29 martie 2016); Cauza Ben Faiza c. Franței, (Hotărârea CtEDO din 8 februarie 2018); Cauza Bruneu c. Franței, (Hotărârea CtEDdin 18 septembrie 2014); Cauza O S. și Merper c. Marii Britanii, (Hotărârea CtEDO din 4 decembrie 2008); Cauza X c. Republica Moldova, (Hotărârea CtEDO din 30 noiembrie 2021).

CEDO servește ca punct de reper în aplicarea legislației din Republica Moldova și a României. Conluziile din acest capitol s-au rezumat la următoarele.

1. În cele mai importante acte internaționale care garantează și asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei nu se regăsesc norme exprese privind protecția datelor cu caracter personal, deoarece în perioada adoptării tehnologiile informaționale nu erau dezvoltate, iar accesul la diferite date în perioada respectivă era unul limitat. Ulterior, dreptul la protecția datelor cu caracter personal și-a găsit reglementarea la nivel european în mai multe documente regionale.

2. Apariția noului cadru legislativ al UE, prin adoptarea Regulamentului nr. 679/2016 și a Directivei nr.680/2016, impune în domeniul procesului penal a fi aduse și create noi schimbări, în vederea asigurării reale a protecţiei datelor cu caracter personal.

3. Analiza definițiilor vieții private exprimată de numeroși autori în diferite etape, fiind ocrotită de Constituția Republicii Moldova și a României, permite a conchide că viața privată este asimilată cu intimitatea, iar dreptul referitor la respectarea vieţii private trebuie să urmărească apărarea individului împotriva oricărei ingerințe arbitrare a puterii publice, inclusiv și în cadrul procesului penal.

4. Legătura vieții private și datele cu caracter personal în procesul penal, în sens de intimitate într-un sens mai larg, este dată de Comitetul de Miniștri a UE încă din 2013, conexează dreptul la confidențialitate cu privire la identitatea personală, la protecția datelor, ca o garanție ce trebuie aplicată în procesul penal.

5. Noțiunea „date cu caracter personal" include informațiile legate de viața privată și familia unei persoane fizice, strict vorbind, dar și informațiile despre activitățile sale, despre ce sunt acestea, la fel cum funcționează relațiile sale și comportamentul său. Prin urmare, poate fi orice informație care să ducă la identificarea unei persoane fizice și să-i producă o încălcare a dreptului la viață privată. Astfel spus, conceptul de date personale în procesul penal include așadar informațiile disponibile sub orice formă, cum sunt și cele fotografice, grafice, acustice, video biologice etc., care implică actualizarea regulilor existente referitoare la dreptul persoanei fizice la protecția datelor cu caracter personal și garantarea prelucrării acestor date, de către factorii de decizie.

În cadrul Capitolului III „GARANȚII DE PROTECȚIE A DATELOR CU CARACTER PERSONAL ÎN FAZA URMĂRIRII PENALE" s-a dezbătut în șase paragrafe tot parcursul acestei etape prejudiciare centrate pe tema tezei.

În primul paragraf, intitulat ***„Confidențialitatea urmăririi penale ca garanție de protejare a datelor cu caracter personal"***, s-a dezbătut confidențialitatea urmăririi penale aplicabilă datelor cu caracter personal, ce implică asigurarea acestei garanții pe întreg parcursul faze procesuale. Odată ce „dreptul procesual penal este îndrumătorul legal și obligatoriu"[1] procesului penal, acesta trebuie să fie și îndrumătorul legal și obligatoriu al respectării și protejării datelor cu caracter personal tuturor participanților la procesul

[1] Dongoroz V., în colaborare, „*Explicații teoretice ale Codului de procedură penal român*", Vol.I, București, Editura Academiei, 1975. În: Păvăleanu V. *Drept procesual penal*, București, Editura Pro Universitaria, 2016, p.55.

penal iar „stabilirea garanțiilor procesuale pentru buna realizare a drepturilor participanților la procesul penal sunt sarcini tocmai a dreptului procesual penal”[2] , care trebuiesc aplicate. Chiar dacă urmărirea penală se aplică legislativ diferit în Republica Moldova și România, începutul și finalul au același obiectiv, respectiv colectarea sau strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor, identificarea faptuitorului sau a persoanelor care au săvârșit o infracțiune și la stabilirea răspunderii penale acestuia sau a acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată. Deci, în aceste limite putem vorbi de urmărire penală dar și de necesitatea garantării pe tot acest parcurs a confidențialității din prisma protecției datelor cu caracter personal.

Pe de o parte, protecția datelor cu caracter personal presupune tocmai dreptul persoanei fizice de a-i fi apărate acele caracteristici care conduc la identificarea sa și obligația corelativă a statului de a adopta măsuri adecvate pentru a asigura o protecție eficientă, iar pe de altă parte obiectul urmăririi penale este colectarea probelor cu privire la fapta infracțională și respectiv persoana care a comis-o, adică este nimic altceva decât prelucrarea datelor cu caracter personal. Problema ce a fost soluționată în cadrul fazei de urmărire penală a constat în identificarea acelui echilibru dintre necesitățile investigative pe de o parte și interesul persoanei de protecție a datelor cu caracter personal, pe de altă parte, problemă care de altfel este una fundamentală pentru întregul proces penal, indiferent de faza la care acesta se desfășoară și dreptul vizat.

În cadrul celui de al doilea paragraf***, „Interferența dintre accesul părților la materialele dosarului și oportunitatea protejării datelor cu caracter personal”***, S-a stabilit și argumentat limitele care trebuiesc clar definite cu privire la modul de aplicare și protejare a datelor cu caracter personal. Cauza Jacobus Lorsé c. Olanda, (Hotărârea din 27 ianuarie 2004, nr.44484/98) a contribuit la întărirea, înțelegerea aspectelor prezentate și a necesității de stabilire în aplicarea CPP de protejare și confidențialitate a datelor cu caracter personal părților.

În cel de-al treilea paragraf, ***„Garanții procedurale de protecție a datelor cu caracter personal în cadrul procedeelor probatorii”***, exemplele din jurisprudența CtEDO au elucidat și stabilit modurile respectării protecției datelor în privința divulgării imaginilor video către mass media, obținute ca urmare a săvârșirii infracțiunilor. Dezbătut

[2] Neagu I. (coordonator), Damaschin M., Iugan A.V. *Drept procesual penal. Partea generală,* București, Editura Universul Juridic, 2018, p.278.

cazurile când fotografiile autorilor, care conţin şi datele cu caracter personal, sunt afişate în sediile de poliţie, şi nu numai, cazul divulgării imaginilor însoţite de date cu caracter personal către mass media, ce au fost obţinute în momentul efectuării procedeelor probatorii. În acest aspect s-a examinat şi jurisprudenţa CtEDO în materie: Cauza Elena Pop Blaga c. României, (Hotărârea CtEDO din 10 aprilie 2012); Cauza Toma c. României, (Hotărârea CtEDO din 24 februarie 2009); Cauza Amaradei şi alţii c. României, (Hotărârea CtEDO din 26.04.2016); Cauza Khuzhin şi alţii c. Rusiei, (Hotărârea CtEDO din 23 octombrie 2008); Cauza Giorgi Nikolaishvili c. Georgiei, (Hotărârea CtEDO din 13.01.2009).

În cel de-al patrulea paragraf, ***„Garanţii procedurale de protecţie a datelor cu caracter personal în cadrul măsurilor speciale de investigaţie”***, plecăm de la întrebarea: ce se întâmplă cu datele şi informaţiile obţinute şi care conţin date cu caracter personal în urma efectuării măsurilor speciale de investigaţie prevăzute în RM şi a metodelor speciale de supraveghere sau cercetare din ROM. În mod evident, dată fiind natura acestor activităţi, este nevoie de un echilibru adecvat între necesităţile investigative şi respectarea drepturilor individuale, în special dreptul la viaţa privată prin prisma datelor cu caracter personal. Multe dintre instrumentele investigative sunt realizate pe baza unor reguli generale privind căutarea, obţinerea, stocarea şi posibilitatea divulgării unor date cu caracter personal/informaţii confidenţiale, care de regulă se obţin fără ca persoana vizată să fie în cunoştinţă de cauză. S-a prezentat, prin referire la obţinerea de informaţii prin aceste măsuri şi metode, de ce reprezintă o măsură intruzivă în viaţa privată. Concluzia este, că ceea ce este crucial pentru procedura penală nu este doar posibilitatea de a efectua supraveghere şi interceptări într-o etapă proactivă, ci şi de a ne asigura că utilizarea acestora este una proporţională inclusiv din perspectiva protecţiei datelor cu caracter personal.

În al cincilea paragraf, ***„Măsurile de păstrare a confidenţialităţii şi de protecţie a părţilor vătămate şi a martorilor în cadrul urmăririi penale”,*** am examinat garanţiile protecţiei datelor cu caracter personal părţilor vătămate şi martorilor sunt date încă din primul moment al urmăririi penale, cum sunt prevăzute şi de art.277, art.293, alin. (5) CPP RM.

Intenţiile obţinerii datelor cu caracter personal al părţilor vătămate şi ale martorilor, au fost analizate în acest sens. Ca soluţii, exemplele din jurisprudenţa CtEDO au condus la modalitatea de aplicare prin norme de protejare.

În cadrul paragrafului șase, ***„Garanții de protecție a datelor cu caracter personal în cadrul controlului judiciar al procedurii prejudiciare”*** au fost studiate garanțiile procesuale în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal, unde rolul este deținut de judecătorul de instrucție în Republica Moldova și în România de judecătorul de drepturi și libertăți, ca și instituții ce exercită controlul în faza urmăririi penale.

Directiva UE 680/2016 aduce beneficii clare în faza urmăririi penale ca urmare a faptului că subliniază importanța păstrării unui acces limitat la datele personale, precum și importanța acestor date în păstrarea integrității personale și a libertăților fundamentale.

În faza de urmărire penală, fiind o etapă de regulă nepublică și confidențială, datele cu caracter personal de principiu nu trebuiesc dezvăluite, nici informațiile care duc la identificarea acestor date, impunându-se măsuri restrictive pentru a le proteja. În cea mai mare parte aceste garanţii sunt asigurate de legislația procesual – penală a Republicii Moldova și a României.

În concluzii la acest capitol am constat că normele de procedură penală din ambele state (cu unele deosebiri care nu schimbă esența) instituie în acest sens următoarele reguli:

- Lipsa de publicitate și confidențialitatea urmăririi penale;
- Anonimizarea datelor de identitate a participanților în proces, la solicitare sau din oficiu;
- Interdicția legală de a divulga datele cu caracter personal la care au avut acces participanții în proces și luarea angajamentelor în scris atunci când se impune;
- Condiții speciale de audiere a martorilor și părții vătămate, care presupun nu numai schimbarea datelor de identitate dar și excluderea posibilității de identificare a acestor participanți în baza vocii sau imaginii;
- Controlul judiciar al procedeelor probatorii care ar admite imixtiuni în sfera vieții private și al colectării datelor cu caracter personal;
- Ședințe închise în fața judecătorului de instrucție pentru examinarea demersurilor de autorizare a unor procedee probatorii care ar admite imixtiuni în sfera vieții private și limitarea la maxim a persoanelor admise în aceste proceduri cât și la alte ședințe în fața instanței de control judiciar al urmăririi penale;
- Interdicția pentru părți de a avea acces la toate materialele cauzei penale înainte de terminarea urmăririi penale (În România regula este accesul la toate materialele

de urmărire, excepţia intervine la discreţia procurorului, care este în drept a restricţiona provizoriu accesul);

- Controlul judiciar al pretenţiilor părţilor privind accesul la piesele dosarului în anumite etape ale urmăririi penale;

- Limitarea accesului la unele date cu caracter personal chiar şi după terminarea urmăririi penale în temeiul autorizării dispuse de judecătorul de instrucţie,

- Păstrarea materialelor cauzelor penale în care a fost dispusă refuzul de a începe urmărirea penală, scoaterea de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale şi clasării procesului în arhivele organului de urmărire penală.

Au fost constatate următoarele particularităţi ale protecţiei datelor cu caracter personal la faza prejudiciară a procesului:

- Organul de urmărire penală este obligat să constate părțile care pot accesa date și în ce măsură le pot accesa, dar și de a implementa măsuri tehnice și organizatorice adecvate[3] pentru îndeplinirea cerințelor de securitate;

- În cadrul administrării probelor poate fi lezată viața privată ca urmare a efectuării acțiunilor de urmărire penală ori a măsurile speciale de investigații, deoarece sunt colectate date cu caracter personal ale părților în proces.

- Organul de urmărire penală intră în posesia datelor cu caracter personal, dar acțiunile ce implică imixtiunea în viața privată trebuie să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim, să existe interesul public și proporționalitatea între interesul public și cel privat;

- Organul de urmărire penală trebuie să evalueze și să atenueze riscurile de divulgare a identității părților care au interes în cauză;

- Accesul părţilor la materialele dosarului la faza urmăririi penale trebuie să fie limitat în măsură necesară pentru a asigura cercetarea eficientă a infracţiunilor, a securităţii participanţilor în proces şi a ocrotirii vieţii private.

Legislaţia procesual – penală din Republica Moldova şi România, în cea mai mare parte, asigură protecţia datelor cu caracter personal în măsura în care nu afectează alte drepturi fundamentale şi concurente.

---

[3] Cristea D., *Măsuri de păstrare a confidențialității și de protecție părților vătămate și martorilor în cadrul urmăririi penale din prisma protecției datelor cu caracter personal*, În: Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală. 10-11 decembrie 2020, Chișinău. Universitatea de Stat din Moldova, Tipogr. "Artpoligraf", p.190.

Totuşi există unele norme de procedură care necesită revizuire în contextul asigurării cerinţei de calitate şi a protecţiei datelor cu caracter personal la faza urmăririi penale.

1. Considerăm că, nu trebuie de pus protejarea martorului sau a părţii vătămate în dependenţă de gravitatea infracţiunii cu privire la care se face declaraţii aşa cum se face de art.110, alin. (1) CPP RM. De asemenea, în acelaşi articol, nu este justificată condiţionarea audierii în condiţii speciale a martorului şi părţii vătămate de dotarea cu mijloace tehnice corespunzătoare a instanţelor de judecată.

2. Nu corespunde cerinţelor de calitate a legii prevederile art.110, alin. (7) CPP RM, dat fiind că acest text este învechit faţă de aspectele procesuale pe care le reglementează suferind şi de omisiune legislativă.

3. Dispoziţiile art. 240, alin. (5) CPP RM în partea ce priveşte afişarea citaţiei pe uşa principală a clădirii sau la locul de afişare a informaţiei admite în mod direct divulgarea nejustificată a datelor cu caracter personal a participanţilor în proces, nefiind exclusă astfel şi prejudicierea investigaţiilor iniţiate de organele de urmărire penală.

4. Având în vedere că standardele CtEDO permit restricţionarea integrală sau parţială a accesului la materiale a urmăririi penale sau pe un anumit termen, se impun precizările de rigoare în textul art.94 CPP ROM.

Capitolului IV „PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL ÎN FAZA DE JUDECATĂ”

Au fost dezbătute publicitatea ședinței de judecată din prisma definiției, a modul de desfășurare și a necesității protecției datelor cu caracter personal, a măsurilor și normelor concrete de protejare a datelor cu caracter personal, a propunerilor și a modului de desfășurare cu privire la protecția datelor cu caracter personal, argumentând și demonstrând nevoia și modul lor de protejare. Pentru tratarea subiectului au fost analizate, de asemenea, normele pertinente din CPP RM și CPP ROM legate de posibile încălcări și de nerespectare a protejării datelor cu caracter personal; Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii din RM care indică nevoia și care impun măsuri a modului cum se aplică în cadrul instanțelor anonimizarea ca mod de depersonalizare a datelor și necesitatea protecție a datelor cu caracter personal, precum și jurisprudența CtEDO în materie.

De asemenea, am expus, în cadrul măsurilor de păstrare a confidențialității și de protecție a părților vătămate și a martorilor în cadrul desfășurării ședințelor de judecată, responsabilitatea pentru protecția datelor și am argumentat de ce trebuie să li se ofere

părților mai multe drepturi și facilități de control asupra propriilor date și, prin urmare, mai multe obligații și responsabilități pentru instanțele de judecată care gestionează date în cadrul desfășurării ședințelor de judecată.

Responsabilitatea judecătorului a fost examinată în acest sens, rolul activ al acestuia, sarcinile în aplicarea și protejarea datelor cu caracter personal, măsura evaluării riscului și am analizat atât interpretarea precauției din perspectiva respectării persoanelor în ceea ce privește eventualele încălcări ale drepturilor lor dar și dreptul la confidențialitate în contrapartida înregistrărilor audio și video în cadrul ședințelor de judecată ca un tratament de securitate care este întotdeauna solicitat în ceea ce privește protecția vieții private iar propunerea finală concluzionează faptul de a fi aplicate textele de protecție asupra datelor cu caracter personal și asupra înregistrările audio din cadrul ședințelor de judecată.

De asemenea, au fost analizate măsurile aplicate de instanțe prin anonimizarea datelor și schimbarea prin simboluri XXX a acestor date; limitele și impunerea de divulgare și informarea măsurilor întreprinse pentru viitor; măsurile prezentate și aplicate în cadrul instanțelor de judecată; decizia instanței de a delibera; secretul deliberării; rezultatul deliberării; solicitările părților privind protecția datelor lor cu caracter personal; pronunțarea încheierii; parte introductivă, partea descriptivă și dispozitivul hotărârii; minuta hotărârii; modul de stabilire a confidențialității datelor obținute de către grefierul de ședință și grefierul arhivar șef; motivarea hotărârii sau înțelegerea instanței cu privire la datele cu caracter personal cunoscute de părți din alte împrejurări ale cauzei.

„Instanțele de judecată aplică legea conform CPP. În același timp, odată cu aplicarea CPP, se conformează și aplică și legislația privind protecția datelor cu caracter personal, regulile devenind obligatorii în ceea ce privește aplicarea lor.”[4]

Potrivit concluziilor la acest capitol în faza de judecată au fost constatate următoarele particularități:

- Judecătorii sunt implicați în monitorizarea periodică și sistematică a protejării datelor cu caracter personal părților. „Procesele proiectate și construite cu luarea în considerare a principiilor reglementărilor în vigoare a protecției datelor cu caracter

[4]Cristea D., *Accesul părților la procesul verbal al ședințelor de judecată precum și la înregistrările audio a acestora din prisma protecției datelor cu caracter personal.* În: Materialele Conferinței științifice a doctoranzilor, ,,Tendințe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători”, Editura Tipografică Biotehdesign, Chișinău, 15 iunie 2020, p.170.

personal trebuie să ofere garanții pentru protecția datelor (de exemplu: pseudonimizarea sau anonimizarea acolo unde este cazul), și de a folosi cele mai înalte posibile setări de confidențialitate în mod prestabilit."[5]

- Instanțele judecătorești trebuie să se abțină de la publicarea informațiilor sau a altor date care conduc la identificarea părților[6];

- Aplicarea și respectarea legislației de protecție a datelor cu caracter personal de către instanțele care judecă cauzele în primă instanță trebuie transpusă și în cadrul căilor de atac, având în vedere că la aceste etape se aplică în mod corespunzător condițiile generale de judecare în primă instanță, adică prin analogie.

Legislația procesual penală a Republiii Moldova și a României (cu unele deosebiri) garantează în mare măsură atunci când divulgarea datelor cu caracter personal ar putea să prejudicieze dreptul la viață privată, la judecarea cauzelor penale, prin:

- Interdicția pentru reprezentanții mass – media de a înregistra audio/video alte etape a ședinței decât deschiderea ședinței și anunțarea cauzei puse pe rol.

- Desfășurarea ședințelor de judecată sau a unei părți din ședință cu ușile închise în temeiul unei Încheieri motivate;

- Audierea pin conferință cu circuit închis, cu distorsionarea vocii și a imaginii martorilor și părților vătămate ce sunt protejați;

- Interdicția înregistrării audio/ideo de către persoanele care participă la ședință;

- Anonimizarea datelor cu caracter personal din hotărârile penale care se publică pe paginile web a instanțelor de judecată;

- Instituirea interdicției de a face copii ale proceselor verbale în care se consemnează ședința de judecată precum de a face copii a înregistrărilor audio a ședințelor;

---

[5]Cristea D., *Măsuri de păstrare a confidențialității și de protecție a părților vătămate și a martorilor în cadrul desfășurării ședințelor de judecată din prisma protecției datelor cu caracter personal*, În: Culegerea de lucrări științifice de specialitate a Revistei Institutului de Cercetări Juridice, Polițice și Sociologice, Chișinău, Republica Moldova, Studii și Cercetări Juridice, Partea 2/2020, p.164.

[6] Cristea D. *Publicitatea ședințelor de judecată și publicarea pe paginile web ale instanțelor din Republica Moldova și România din prisma respectării și protejării datelor cu caracter personal*, În: Dreptul Crizei/Crizele Dreptului, Ediția a 13-a, Timișoara, Editura Universul Juridic, 2021, p.816-817.

- Păstrarea materialelor cauzelor penale pe parcursul judecării în sediul instanţelor, iar în arhivele instanţelor - după pronunţarea hotărârii definitive şi irevocabile.

CONCLUZII GENERALE ŞI RECOMANDĂRI

Cercetarea întreprinsă a permis a consta prin prisma scopului formulat şi a obiectivelor trasate următoarele concluzii.

1. Datele cu caracter personal au apărut şi s-au dezvoltat ca şi drept al omului datorită progresului care a luat amploare în ultima vreme şi nu în ultimul rând datorită evoluției procesului penal ca o componentă majoră a acestui progres, dar şi a condiției umane a unui imperativ dictat de necesitate. Subiectul protecției datelor cu caracter personal în procesul penal nu a fost supus anterior unor cercetări temeinice la nivelul unei lucrări monografice în Republica Moldova şi România, fapt care permite a pune în lumina actualității tema de cerctare şi constatarea oportunității de studiu a domeniului respectiv. (Cap.1 (1.3)

2. „Datele cu caracter personal în procesul penal" includ informațiile legate de viața privată a unei părți sau alt prticipant în proces şi informațiile despre activitățile sale, despre ce sunt acestea, la fel cum funcționează relațiile, comportamentul lor, adică orice informație care să ducă la identificarea unei persoane. Cadrul conceptual al protecției datelor cu character personal în procesul penal cuprinde cercetarea aspectelor doctrinaire, a cadrului legal şi al jurisprudenței privitor la respectarea standardelor ce rezultă din dreptul la viață privată aplicabile în procesul penal atunci când se impune protecția datelor cu caracter personal şi fundamentarea concluziilor teoretice ce se impun în rezultatul investigațiilor. (Cap.2)

3. Apariția noului cadru legislativ al UE, prin adoptarea Regulamentului nr. 679/2016 şi a Directivei nr.680/2016, impune în domeniul procesului penal a fi aduse şi create noi schimbări, în vederea asigurării reale a protecției datelor cu caracter personal. Cele două tipuri de drepturi concurente în proceul penal- dreptul la apărare, accesul liber la justiție pe de o parte şi dreptul la respectarea vieții private în special la protecția datelor cu caracter personal pe de altă parte, sunt consacrate în Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile şi Politice, Convenția Europeană privind Protecția Drepturilor şi Libertăților Fundamentale, fiind ridicare la nivel de drepturi constituționale în Republica Moldova şi României. Având în vedere că lipseşte o ierarhie a priori între aceste drepturi fundamentale şi nici unul din aceste drepturi nu sunt absolute, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului sunt pasibile

a fi restricţionate întru protejarea intereselor legale a altor persoane, rămâne la latitudinea organului de urmărire penală sau a instanţei de judecată să asigurare echilibrul corect, având în vedere etapa procesuală şi particularităţile fiecărui caz în parte. (Cap.2. (2.1)

4. Dacă legislația procesual - penală a Republicii Moldova este aproape totalmente codificată, conform prevederilor art.2, alin. (4) CPP RM, atunci abordarea legiuitorului român este diferită în acest sens, constatând astfel lipsa necesității de a completa CPP Rom., cu prevederi care de fapt se conţin în alte acte normative.

5. În urma analizei efectuate cu privire la viața privată în raport cu informațiile ce sunt necesare a fi obținute de către organele de urmărire penală ori instanţele de judecată şi modul de obținere a acestora, putem face distincție între următoarele categorii, și anume:

- date cu caracter personal care sunt obținute fără acordul persoanei (de exemplu: informații și date obținute din bazele de date, cazier judiciar al persoanei, fie din orice altă acțiune procesuală efectuată fără ca persoana să cunoască despre aceasta);

- date cu caracter personal care sunt colectate fără autorizarea de către judecătorul de instrucție (de exemplu: informațiile obținute în urma audierilor, constatărilor şi expertizelor, ridicărilor etc.);

- date cu caracter personal care sunt obținute cu acordul persoanei (de exemplu: informații și date obținute din cercetarea la fața locului în domiciliul persoanei care a dat acordul pentru efectuarea acestei acțiuni sau prezentarea benevolă a mostrelor biologice);

- date cu caracter personal cu privire la viața privată care sunt obținute exclusiv în baza unui mandat judiciar (de exemplu: percheziții, măsurile speciale de investigații efectuate în temeiul autorizării de către judecătorul de instrucție).

„Acolo unde CPP nu prevede expres aplicarea confidențialității datelor cu caracter personal părților, organul de urmărire penală este cel care trebuie să se raporteze în aplicarea CPP la principiile directoare Regulamentului UE 679/2016 și a Directivei UE 680/2016.”[7] „Setările de confidențialitate trebuie implementate la un nivel ridicat”[8] .

[7] Cristea D. *Confidențialitatea urmăririi penale în Republica Moldova și România ca garanție de protecție a datelor cu caracter personal,* În: Curierul Judiciar, București, România, Editura C.H.Beck, nr 3/30.03.2022, Vol. XXI, p.186.

[8] Cristea D., *Garanții de protecție a datelor cu caracter personal în cadrul controlului judiciar al procedurii prejudiciare*. În: Materialele Conferinței Științifice „Rolul științei în reformarea sistemului juridic și politico-administrativ” Ediția a VI-a, 10 decembrie 2020, Cahul. Tipogr. "Centro Grafic. 2021. p.40.

Trebuie deasemenea să fie luate măsuri tehnice și procedurale pentru a se asigura că prelucrarea, pe întreg ciclul de viață al procesării, respectă Regulamentul și Directiva de protecție a datelor cu caracter personal în aplicarea procedurii penale. Astfel spus, trebuie să se implementeze mecanisme pentru a se asigura că datele cu caracter personal „nu sunt prelucrate decât dacă este necesar pentru fiecare scop specific în parte”[9], conforme cu normele stabilite și ca finalitate să se asigure garanția protejării datelor cu caracter personal părților. (Cap.2.(2.2)

6. Legislația procesual - penală a Republicii Moldova și a României conține în cea mai mare parte suficiente garanții procesuale care să permită optimizarea exercițiului de proporționalitate atunci când este necesar de a proteja datele cu caracter personal în procesul penal. Cercetările complexe a aspectelor teoretice, al normelor procesual penale din RM, prin similitudine cu normele procesual penale din ROM, al jurisprudenței CEDO, CJUE, a Curților Constituționale, cu referire la protecția datelor cu caracter personal în procesul penal, a permis identificarea neajunsurilor, și a necesității de ajustare a legislației procesual penale la cerințele de calitate, care vizează în principal urmărirea penală (Cap.3, 4 (Concluzii la Cap.3 și Cap.4).

Rezultatele obținute au derivat din obiectivele tezei, contribuind la soluționarea problemei științifice importante, care rezidă în – elaborarea cadrului conceptul privind protecția datelor cu caracter personal în procesul penal, fapt care a permis de a argumenta ajustarea normelor de procedură penală la standardele internaționale și regionale în contextul procesului de integrare europeană. Deci cercetările realizate au determinat constatarea oportunității de revizuire a cadrului legal din Republica Moldova și România în vederea sporirii garanțiilor normative privind protecția datelor cu caracter personal în procesul penal. În acest sens au fost fundamentate teoretic recomandări de lege ferenda, deopotrivă cu propuneri de instituire a bunelor practici de interpretare și aplicare a garanțiilor procesual penale ce vizează acest aspect important al vieții private.

Cu titlu ***de lege ferenda***, propunem pentru CPP RM:

1. Excluderea din art.110, alin. (1) CPP RM a textului: privind o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă și dacă există mijloacele tehnice respective;

[9] Cristea D. *Confidențialitatea urmăririi penale în Republica Moldova și România ca garanție de protecție a datelor cu caracter personal,* p.181-186, În: Curierul Judiciar, București, România, Editura C.H.Beck, nr 3/30.03.2022, Vol. XXI, p.186.

2. Modificarea textului art.110, alin. (7) CPP RM:

Declaraţiile martorului audiat în condiţiile prezentului articol se înregistrează prin mijloace audio şi video şi se consemnează integral într-un proces-verbal întocmit în conformitate cu art. 260 şi 261. Judecătorul de instrucţie sigilează suportul informaţional pe care a fost înregistrată declaraţia martorului şi îl păstrează în original împreună cu copia de pe procesul-verbal al audierii. O copie a înregistrării audio/video şi procesul-verbal al audierii se anexează la dosarul penal.

3. Excluderea textului ultimei teze din art.240, alin. (5) CPP RM

De asemenea, cu titlu ***de lege ferenda***, propunem, adăugarea textului subliniat de autor la art.94 CPP ROM:

(4) În cursul urmăririi penale, procurorul poate restricționa motivat consultarea integrală sau parțială a dosarului, ***pentru o perioadă rezonabilă***, dacă prin aceasta s-ar putea aduce atingere bunei desfășurări a urmăririi penale.

Ca perspective pentru cercetările ulterioare la tema tezei au fost identificate următoarele direcții:

- Protecţia datelor cu caracter de către avocat care administrează probe în procesul penal;

- Protecția datelor cu caracter personal în cadrul asistenţei juridice internaţionale;

- Impactul digitalizării procesului penal asupra protecției datelor cu caracter personal.

BIBLIOGRAFIE

1. Cristea D., Accesul părților la procesul verbal al ședințelor de judecată precum și la înregistrările audio a acestora din prisma protecției datelor cu caracter personal. p.166-171, În: Materialele Conferinței științifice a doctoranzilor, „Tendințe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători", Editura Tipografică Biotehdesign, Chișinău, 15 iunie 2020, 288 p. ISBN: 978-9975-108-66-9.
2. Cristea D. Confidențialitatea urmăririi penale în Republica Moldova și România ca garanție de protecție a datelor cu caracter personal, p.181-186, În: Curierul Judiciar, București, România, Editura C.H.Beck, nr 3/30.03.2022, Vol. XXI, 188 pag. ISSN 1582-7586.
3. Cristea D., Garanții de protecție a datelor cu caracter personal în cadrul controlului judiciar al procedurii prejudiciare. p. 34-40 În: Materialele Conferinței Științifice „Rolul științei în reformarea sistemului juridic și politico-administrativ" Ediția a VI-a, 10 decembrie 2020, Cahul. Tipogr. "Centro Grafic. 2021. 202 p.ISBN 978-9975-88-037-4.
4. Cristea D., Măsuri de păstrare a confidențialității și de protecție a părților vătămate și a martorilor în cadrul desfășurării ședințelor de judecată din prisma protecției datelor cu caracter personal, p. 153-165. În: Culegerea de lucrări științifice de specialitate a Revistei Institutului de Cercetări Juridice, Polițice și Sociologice, Chișinău, Republica Moldova, Studii și Cercetări Juridice, Partea 2/2020. ISBN 978-9975-3201-3-9.
5. Cristea D., Măsuri de păstrare a confidențialității și de protecție părților vătămate și martorilor în cadrul urmăririi penale din prisma protecției datelor cu caracter personal, p.179-191. În: Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală. 10-11 decembrie 2020, Chișinău. Universitatea de Stat din Moldova, Tipogr. "Artpoligraf", 504 p. ISBN 978-9975-158-17-6.
6. Cristea D. Publicitatea ședințelor de judecată și publicarea pe paginile web ale instanțelor din Republica Moldova și România din prisma respectării și protejării datelor cu caracter personal, p. 804-819. În: Dreptul Crizei/Crizele Dreptului, Ediția a 13-a, Timișoara, Editura Universul Juridic, 2021, 865 p. ISSN 2066-6403.
7. Neagu I. (coordonator), Damaschin M., Iugan A.V. Drept procesual penal. Partea generală, București, Editura Universul Juridic, 2018, 471 p., ISBN 978-606-39-0361-8.
8. Păvăleanu V. Drept procesual penal, București, Editura Pro Universitaria, 2016, 714 p. ISBN 978-606-26-0589-6.

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI

Articole în reviste:

1. **Cristea D**. Măsuri de păstrare a confidențialității și de protecție a părților vătămate și a martorilor în cadrul desfășurării ședințelor de judecată din prisma protecției datelor cu caracter personal, p. 153-165, În: Culegerea de lucrări științifice de specialitate a Revistei Institutului de Cercetări Juridice, Polițice și Sociologice, Chișinău, Republica Moldova, Partea 2/2020. ISBN 978-9975-3201-3-9. Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/ imag_file/153-165_0.pdf
2. **Cristea D.** Interferența dintre accesul la materialele dosarului și oportunitatea protejării datelor cu caracter personal în Republica Moldova și România ca și prevenire și combatere a criminalității în faza de urmărire penală, p. 27-30, În: Revista științifico-practică a Academiei Ștefan cel Mare a MAI „LEGEA ȘI VIAȚA", , Ediție Specială, nr.2, aprilie 2021, 132 p. ISSN 1810-309X Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/ imag_ file/27-30_53.pdf

3. **Cristea D**. Standarde Europene privind protecția datelor cu caracter personal, p.100-106, În: Jurnalul Juridic Național: teorie și practică, nr 2(47)/2021, ISSN 2345-1130 Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_ file/100-106_16.pdf

4. **Cristea D.** Unele abordări empirice privind aplicarea Regulamentului UE 2016/679 de protecție a datelor cu caracter personal, p.23-28, În: Jurnalul Juridic Național: teorie și practică, nr 1(46)/2021, ISSN 2345-1130 Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/23-28_29.pdf

5. **Cristea D.** Publicitatea ședințelor de judecată și publicarea pe paginile web ale instanțelor din Republica Moldova și România din prisma respectării și protejării datelor cu caracter personal, p. 804-819, În: Dreptul Crizei/Crizele Dreptului, Ediția a 13-a, Timișoara, Editura Universul Juridic, 2021, 865 p. ISSN 2066-6403

6. **Cristea D.** Încălcarea dreptului la viață privată ca urmare a interceptării convorbirilor persoanelor care nu sunt părți în proces, p.37-39, În: LEGEA ŞI VIAŢA, Chișinău, ediție specială, martie 2022, 118 p. ISSN 1810-309X Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/37-39_35.pdf

7. **Cristea D.** Confidențialitatea urmăririi penale în Republica Moldova și România ca garanție de protecție a datelor cu caracter personal, p.181-186, În: Curierul Judiciar, București, România, Editura C.H.Beck, nr 3/30.03.2022, Vol. XXI, 188 p. ISSN 1582-7586

8. **Covalciuc I. Cristea D**. Impactul noilor procedee probatorii asupra drepturilor omului în procesul penal. p.124-128, În: Legea și Viața, nr.09-10 (369-370), Chișinău, 2022, ISSN 2587-4365, E-ISSN 2587-4373 Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/124-128_28.pdf

9. **Cristea D.** Unele abordări empirice privind accesul părților la materialul dosarului și necesitatea protejării datelor cu caracter personal. p.263-270, În: ANALE ŞTIINŢIFICE ale Academiei „Ștefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr.16, Chișinău, 2023, ISSN 1857-0976. ISBN 978-9975-170-00-0 (PDF) Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/ sites/default/files/imag_file/263-270_6.pdf

10. **Covalciuc I., Cristea D**. Garanții procedurale de protecție a datelor cu caracter personal în cadrul procedeelor probatorii din Republica Moldova și România privind protejarea de imixtiuni în viața privată. p.141-155, În: ANALE ŞTIINŢIFICE ale Academiei „Ștefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr.16, Chișinău, 2023, ISSN 1857-0976. ISBN 978-9975-170-00-0 (PDF) Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/ files/imag_file/141-155.pdf

11. **Cristea D**. Analiza dreptului la viața privată și standardele internaționale. p.297-315, În: ANALE ŞTIINŢIFICE ale Academiei „Ștefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr.16, Chișinău, 2023, ISSN 1857-0976. ISBN 978-9975-170-00-0 (PDF) Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/ imag_file/297-315.pdf

Articole în lucrările conferințelor:

1. **Cristea D.** Analiza publicațiilor privind protecția datelor cu caracter personal, p. 170-174, În: Materialele Conferinței științifice a doctoranzilor, ,,Tendințe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători" Ediția a VIII-a, Volumul II, Chișinău, Editura Tipografică Biotehdesign, 10 iunie 2019, 254 p. ISBN: 978-9975-108-67-6. Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/ imag_file/170-174_11.pdf

2. **Cristea D.** Confidențialitatea și protecția datelor, p. 54-60, în: Materialele Conferinței științifico-practice „Rolul științei în reformarea sistemului juridic și politico-administrativ", Ediția a V-a, 2019, Secția Științe Juridice, Cahul, Republica Moldova,

Editura Tipografia Centrografic. ISBN:978-9975-88-037-4, ISBN:978-9975-88-037-2, 122 p. Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/54-61_5.pdf

3. **Cristea D.** Accesul părților la procesul verbal al ședințelor de judecată precum și la înregistrările audio a acestora din prisma protecției datelor cu caracter personal, p. 166-171, În: Materialele Conferinței științifice a doctoranzilor, ,,Tendințe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători", Editura Tipografică Biotehdesign, Chișinău, 15 iunie 2020, 288 p. ISBN: 978-9975-108-66-9. Disponibilă și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/ files/imag_file/166-171_10.pdf

4. **Cristea D.** Dezvoltarea cadrului legal privind protecția datelor cu caracter personal în Republica Moldova și România, p. 111-118, În: International Scientific Conference "Promotion of social and economic values in the context of european integration", Chișinău-Cazan-Ternopil-Galați, decembrie 12-13, 2019, 396 p. ISBN 978-9975-3287-6-0 Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/111-119_2.pdf

5. **Cristea D.** Secretul deliberării de către instanțele de judecată din Republica Moldova și România din prisma respectării și protejării datelor cu caracter personal, p.99-114, În: Materialele Conferinței științifice națională cu participare internațională ,,Preocupări contemporane ale criminologiei, dreptului și psihologiei în condiții de pandemie" din 17 octombrie 2020, Chișinău, 2020, 296 p. ISBN: 978-9975-3314-2-5. Disponibilă și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/99-114_2.pdf

6. **Cristea D.** Garanții de protecție a datelor cu caracter personal în cadrul controlului judiciar al procedurii prejudiciare, p. 34-40, În: Materialele Conferinței Științifice ,,Rolul științei în reformarea sistemului juridic și politico-administrativ" Ediția a VI-a, 10 decembrie 2020, Tipogr. "Centro Grafic, Cahul, Republica Moldova, 202 p. ISBN 978-9975-88-037-4 Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/ imag_file/p-34-41.pdf

7. **Cristea D**. Dreptul la viață privată și standardele internaționale, p.119-129, În: Sistemul Juridic și drepturile fundamentale, vol. II, de Diana Dănișor și Mădălina Cristina Dănișor (coord.), Craiova, Editura Simbol, 2020, 287 p. ISBN 978-606-94707-6-3; 978-606-94769-8-7

8. **Cristea D.** Garanții procedurale de protecție a datelor cu caracter personal în cadrul măsurilor speciale de investigație, p.107-112, În: Materialele Conferinței "Metodologii contemporane de cercetare și evaluare" Chișinău, Moldova, 22-23 aprilie 2021. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/ files/imag_file/107-112_15.pdf

9. **Cristea D.** The publicity of the court hearings and the publication on the web pages of the courts in terms of respecting and protecting personal data, p. 125-144, În: Studii de drept și științe administrative, de Ionescu V.R., ș.a. (coordonatori), București, Editura Pro Universitaria SRL, 2021, 337 p. ISBN 978-606-26-1380-8

10. **Cristea D**. Măsuri de păstrare a confidențialității și de protecție părților vătămate și martorilor în cadrul urmăririi penale din prisma protecției datelor cu caracter personal, p. 179-191, În: Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală. 10-11 decembrie 2020, Chișinău. Universitatea de Stat din Moldova, Tipogr. "Artpoligraf", 504 p. ISBN 978-9975-158-17-6. Disponibil și pe: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/ imag_file/ p-179-191.pdf

ADNOTARE

Cristea Daniel „Protecția datelor cu caracter personal în procesul penal”, teză de doctor în drept la specialitatea 554.03- Drept procesual penal, Școala doctorală de Științe Juridice a Universității de Stat din Moldova. Chișinău, 2023

Structura tezei: 181 pagini text de bază, adnotare în limbile română, engleză și franceză, lista abrevierilor, introducere, patru capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia din 378 titluri, anexe.

Cuvinte-cheie: date cu caracter personal, protecția datelor, confidențialitatea datelor, viață privată, norme juridice, organ de urmărire penal, instanță de judecată, responsabil cu protecția datelor, etc.

Domeniul de studiu: Drept procesual penal.

Scopul lucrării: constă în realizarea unei cercetări complexe a legislației, doctrinei și a jurisprudenței privind protecția datelor cu caracter personal în procesul penal al Republicii Moldova și României, având drept finalitate evaluarea oprtunității de desăvârșire a cadrului legal și de instituire a bunelor practici în practica de aplicare.

O**biectivele tezei:** constatarea gradului de studiu al protecției datelor cu caracter personal în procesul penal; determinarea conceptului de protecție a datelor cu caracter personal; elucidarea și analiza standardelor privind protecția datelor cu caracter personal consacrate în acte internaționale și regionale; identificarea similitudinilor și diferențelor în procedurile penale a Republicii Moldova și a Romîniei privite prin prisma protecției datelor cu caracter personal; elucidarea particularităților protecției datelor cu caracter personal la faza urmăririi penale și la faza judecății, precum și evaluarea calității normelor de procedură care asigură protecția datelor în procesul penal; determinarea modalităților de acces la datele cu caracter personal în procesul penal al părților în funcție de acordul persoanei sau autorizația judiciară; identificarea normelor legislative care ar admite încălcarea confidențialității datelor în cadrul procesului penal din României și Republica Moldova; argumentarea concluziilor generale și formularea de recomandări cu caracter de *lege ferenda* privind perfecționarea normelor procesual-penale care garantează protejarea datelor cu caracter personal pentru Republica Moldova și România, astfel încât să corespundă exigențelor de calitate.

Noutatea și originalitatea lucrării: constă în faptul că este prima lucrare la nivelul național în Republica Moldova și România ce abordează protecția datelor cu caracter personal în procesul penal, fiind realizată o analiză amplă a prevederilor legale și a practicilor interne din domeniu, dar și de peste hotare. Prin prisna alinierii la standardelor europene, pornind de la materialele și publicațiile autohtone și internaționale, a fost cercetată tema aleasă, fiind urmărită prelucrarea și protejarea datelor în procesul penal, în vederea desăvârșirii normelor de procedură penală.

Rezultatele obținute au derivat din obiectivele tezei, contribuind la ***soluționarea problemei științifice importante,*** care rezidă în elaborarea cadrului conceptul privind protecția datelor cu caracter personal în procesul penal, fapt care a permis de a argumenta ajustarea normelor de procedură penală la standardele internaționale și regionale în contextul procesului de integrare europeană. Deci cercetările realizate au determinat constatarea oportunității de revizuire a cadrului legal din Republica Moldova și România în vederea sporirii garanțiilor normative privind protecția datelor cu caracter personal în procesul penal. În acest sens au fost fundamentate teoretic recomandări *de lege ferenda,* deopotrivă cu propuneri de instituire a bunelor practici de interpretare și aplicare a garanțiilor procesual penale ce vizează acest aspect important al vieții private.

Semnificația teoretică rezidă, pe de o parte, în sistematizarea lucrărilor din domeniu și a legilor în vigoare atât din țară cât și de peste hotare, cu scoaterea în evidență

a celor mai importante idei care se referă la obiectul de studiu. Totodată cercetarea s-a impus prin analiza aspectelor controversate și formularea unor idei proprii referitoare la prelucrarea și protecția datelor cu caracter personal în general cât și în procesul penal în special. Studiul realizat în lucrare permite a se stabili direcțiile și tendințele politicii procesual-penale promovate în Republica Moldova și România pe linia asigurării și realizării dreptului la protecția datelor cu caracter personal.

Valoarea aplicativă a lucrării. Au fost abordate aspecte practice ale protecției datelor cu caracter personal în procesul penal în scopul reliefării dificultăților tehnice și procesuale cu care se confruntă organele de drept. Concluziile cu propunerile aduse sunt în măsură să fie un sprijin atât pentru persoanele și organele de aplicare a normelor procesual - penale, în calitate de operatori a datelor cu caracter personal cât și pentru persoanele participante în proces, indiferent de calitatea procesuală. Punerea în evidență a principiilor diriguitoare de protecție a datelor cu caracter personal pot fi de real folos nu numai în activitatea de urmarire penală și în faza de judecată, dar și la pregătirea specialiștilor în domeniul de referință. Prin elaborarea tezei, interpretarea normelor în vigoare, argumentarea propunerilor de modificare a unor norme din CPP, este posibil a fi obținută o mai mare încredere în actul de justiție.

Implementarea rezultatelor științifice. Cercetarea întreprinsă este în măsură să contribuie la ocrotirea efectivă a dreptului la viața privată în general și să asigure protecția datelor cu caracter personal în practica de aplicare a normelor procesual penale. Rezultatele studiului au fost reflectate de autor în articolele publicate în diverse reviste, culegeri de articole. Tezele abordate în lucrare au fost prezentate și discutate în cadrul unui șir de conferințe naționale și internaționale (17), publicate în 21 lucrări științifice, sunt de interes profesional pentru practicieni (ofițeri de investigații, ofițeri de urmărire penală, procurori și judecători) fiind utile și pentru pregătirea specialiștilor în domeniul de referință.

ANNOTATION

Cristea Daniel, "Protection of personal data in criminal proceedings", PhD thesis in law to the specialty 554.03- Criminal Procedural Law, Doctoral School of Legal Sciences of the State University of Moldova. Chișinău, 2023

Thesis structure: 181 pages of basic text, annotation in the state languages, English and French, list of abbreviations, introduction, four chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 378 titles, appendices.

Keywords: personal data, data protection, data privacy, private life, legal rules, GDPR, criminal investigation body, court, data protection officer, etc.

Field of study: Criminal procedural law.

The purpose of the work: it consists in carrying out a complex research of the legislation, the doctrine and the jurisprudence regarding the protection of personal data in the criminal process of the Republic of Moldova and Romania, with the purpose of evaluating the opportunity to perfect the legal framework and to establish good practices in the practice of application.

The objectives of the thesis: ascertaining the degree of study of the protection of personal data in the criminal process; determining the concept of personal data protection; the elucidation and analysis of the standards regarding the protection of personal data enshrined in international and regional documents; identification of similarities and differences in the criminal procedures of the Republic of Moldova and Romania viewed from the perspective of personal data protection; the elucidation of the particularities of the protection of personal data at the criminal investigation phase and at

the trial phase, as well as the evaluation of the quality of the procedural norms that ensure the protection of data in the criminal process; determining the methods of access to personal data in the criminal process of the parties depending on the person's agreement or judicial authorization; identification of the legislative norms that would admit the violation of data confidentiality in the criminal process in Romania and the Republic of Moldova; arguing the general conclusions and formulating recommendations of a ferenda nature regarding the improvement of the procedural-criminal norms that guarantee the protection of personal data for the Republic of Moldova and Romania, so that they correspond to the quality requirements.

The novelty and originality of the work: it consists in the fact that it is the first work at the national level in the Republic of Moldova and Romania that addresses the protection of personal data in the criminal process, with an extensive analysis of the legal provisions and internal practices in the field, as well as over borders. By aligning with European standards, starting from domestic and international materials and publications, the chosen topic was researched, with the aim of processing and protecting data in the criminal process, in order to perfect the norms of criminal procedure.

The obtained results derived from the objectives of the thesis, contributing to the solution of the important scientific problem, which resides in the elaboration of the framework concept regarding the protection of personal data in the criminal process, a fact that allowed to argue the adjustment of the norms of criminal procedure to international and regional standards in the context of the European integration process. So the conducted research has determined the opportunity to review the legal framework in the Republic of Moldova and Romania in order to increase the normative guarantees regarding the protection of personal data in the criminal process. In this sense, the recommendations of the Ferenda Law were theoretically substantiated, as well as proposals for the establishment of good practices for the interpretation and application of the criminal procedural guarantees aimed at this important aspect of private life.

The theoretical significance resides, on the one hand, in the systematization of the works in the field and the laws in force both in the country and abroad, with the highlighting of the most important ideas that refer to the object of study. At the same time, the research was imposed by analyzing the controversial aspects and formulating some own ideas regarding the processing and protection of personal data in general and in the criminal process in particular. The study carried out in the paper allows to establish the directions and trends of the procedural-criminal policy promoted in the Republic of Moldova and Romania on the line of ensuring and realizing the right to the protection of personal data.

The applicative value of the work. Practical aspects of the protection of personal data in the criminal process were addressed in order to highlight the technical and procedural difficulties faced by law enforcement bodies. The conclusions with the proposals brought are able to be a support both for the persons and the enforcement bodies of the procedural - criminal rules, as operators of personal data, as well as for the persons participating in the process, regardless of the procedural quality. Highlighting the guiding principles of personal data protection can be of real use not only in criminal prosecution and in the trial phase, but also in the training of specialists in the field of reference. By developing the thesis, interpreting the rules in force, arguing the proposals to change some rules of the CPP, it is possible to obtain greater confidence in the judicial act.

Implementation of scientific results. The research undertaken is able to contribute to the effective protection of the right to private life in general and to ensure the protection of personal data in the practice of applying criminal procedural rules. The results of the study were reflected by the author in the articles published in various

magazines, collections of articles. The theses addressed in the work were presented and discussed in a series of national and international conferences (17), published in 21 scientific works, are of professional interest to practitioners (investigating officers, criminal prosecution officers, prosecutors and judges) being useful and for the training of specialists in the field of reference.

ANNOTATION

Cassidy „Protection des données à caractère personnel dans la poursuite criminelle", thèse de docteur de spécialité de droit 554,03-Loi de procédure pénale. École doctorale des sciences juridiques de l'Université d'État de Moldovie. Chisinau, 2023

Structure de la thèse: 181 pages de texte de base, annotation dans les langues officielles, anglais et français, liste des abréviations, introduction, quatre chapitres, conclusions générales et recommandations, bibliographie de 378 titres, annexes.

Mots-clés: données personnelles, protection des données, confidentialité des données, vie privée, règles juridiques, RGPD, police judiciaire, tribunal, délégué à la protection des données, etc.

Domaine d'étude: Droit procédural pénal.

Le but du travail: consiste à effectuer une recherche complexe de la législation, de la doctrine et de la jurisprudence concernant la protection des données personnelles dans le processus pénal de la République de Moldova et de la Roumanie, dans le but d'évaluer l'opportunité de perfectionner le cadre juridique et d'établir de bonnes pratiques dans le pratique d'application.

Les objectifs de la thèse: s'assurer du degré d'étude de la protection des données personnelles dans le processus pénal; déterminer le concept de protection des données personnelles; l'élucidation et l'analyse des normes relatives à la protection des données personnelles inscrites dans les documents internationaux et régionaux; identification des similitudes et des différences dans les procédures pénales de la République de Moldova et de la Roumanie du point de vue de la protection des données personnelles; l'élucidation des particularités de la protection des données personnelles au stade de l'enquête pénale et au stade du procès, ainsi que l'évaluation de la qualité des normes procédurales qui garantissent la protection des données dans le processus pénal ; déterminer les modalités d'accès aux données personnelles dans le cadre de la procédure pénale des parties en fonction de l'accord de la personne ou de l'autorisation judiciaire ; identification des normes législatives qui admettraient la violation de la confidentialité des données dans le processus pénal en Roumanie et en République de Moldova ; argumenter les conclusions générales et formuler des recommandations de nature ferenda concernant l'amélioration des normes procédurales pénales qui garantissent la protection des données personnelles pour la République de Moldova et la Roumanie, afin qu'elles correspondent aux exigences de qualité.

La nouveauté et l'originalité de l'ouvrage: il consiste dans le fait qu'il s'agit du premier ouvrage au niveau national en République de Moldova et en Roumanie qui traite de la protection des données personnelles dans le processus pénal, avec une analyse approfondie des dispositions légales et les pratiques internes sur le terrain, ainsi qu'au-delà des frontières. En s'alignant sur les normes européennes, à partir de matériaux et de publications nationaux et internationaux, le sujet choisi a été étudié, dans le but de traiter et de protéger les données dans le processus pénal, afin de perfectionner les normes de la procédure pénale.

Les résultats obtenus découlent des objectifs de la thèse, contribuant à la solution de l'important problème scientifique, qui réside dans - l'élaboration du concept-cadre concernant la protection des données personnelles dans le processus pénal, un fait

qui a permis d'argumenter l'ajustement des normes de procédure pénale aux normes internationales et régionales dans le cadre du processus d'intégration européenne. Ainsi, la recherche menée a déterminé l'opportunité de revoir le cadre juridique de la République de Moldova et de la Roumanie afin d'augmenter les garanties normatives concernant la protection des données personnelles dans le processus pénal. En ce sens, les recommandations de la loi Ferenda ont été théoriquement étayées, ainsi que des propositions pour l'établissement de bonnes pratiques pour l'interprétation et l'application des garanties procédurales pénales visant cet aspect important de la vie privée.

La signification théorique réside, d'une part, dans la systématisation des travaux sur le terrain et des lois en vigueur tant dans le pays qu'à l'étranger, avec la mise en évidence des idées les plus importantes qui se réfèrent à l'objet d'étude. Dans le même temps, la recherche s'est imposée en analysant les aspects controversés et en formulant ses propres idées concernant le traitement et la protection des données personnelles en général et dans le processus pénal en particulier. L'étude réalisée dans le document permet d'établir les orientations et les tendances de la politique procédurale pénale promue en République de Moldova et en Roumanie dans le sens de la garantie et de la réalisation du droit à la protection des données personnelles.

La valeur applicative de l'œuvre. Les aspects pratiques de la protection des données à caractère personnel dans le cadre de la procédure pénale ont été abordés afin de mettre en évidence les difficultés techniques et procédurales rencontrées par les organes répressifs. Les conclusions avec les propositions apportées peuvent être un soutien à la fois pour les personnes et les organes chargés de l'application des règles procédurales - pénales, en tant qu'opérateurs de données personnelles, ainsi que pour les personnes participant au processus, quelle que soit la qualité procédurale. La mise en exergue des principes directeurs de la protection des données personnelles peut être d'une réelle utilité non seulement dans les poursuites pénales et dans la phase de jugement, mais aussi dans la formation des spécialistes dans le domaine de référence. En développant la thèse, en interprétant les règles en vigueur, en argumentant les propositions de modification de certaines règles du CPP, il est possible d'obtenir une plus grande confiance dans l'acte judiciaire.

Mise en œuvre des résultats scientifiques. Les recherches entreprises sont susceptibles de contribuer à la protection effective du droit à la vie privée en général et d'assurer la protection des données personnelles dans la pratique de l'application des règles de procédure pénale. Les résultats de l'étude ont été reflétés par l'auteur dans les articles publiés dans divers magazines, recueils d'articles. Les thèses abordées dans l'ouvrage ont été présentées et débattues dans une série de colloques nationaux et internationaux (17), publiés dans 21 ouvrages scientifiques, présentent un intérêt professionnel pour les praticiens (enquêteurs, officiers de poursuite pénale, procureurs et juges) étant utiles et pour la formation de spécialistes dans le domaine de référence.

CRISTEA DANIEL

PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL ÎN PROCESUL PENAL

Specialitatea 554.03 – DREPT PROCESUAL PENAL
Rezumatul tezei de doctor în drept

Aprobat spre tipar: 25.04.2023 Formatul hârtiei 60x84 1/16
Hârtie ofset. Tipar ofset. Tiraj 40 ex.
Coli de tipar.:2.0 Comanda nr. 1

SC **Euro Print Company** SRL Buzău
Șos. Brăilei, nr.15, Buzău
+40743131817
europrint2006@yahoo.com